

ΟΜΙΛΙΑ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.
ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑ
«Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ»
ΑΘΗΝΑ, 5 ΜΑΡΤΙΟΥ 2009

Κύριε Υπουργέ,

Αγαπητοί προσκεκλημένοι

Αξιότιμοι εισηγητές

Φίλες και φίλοι

Με την σημερινή της εκδήλωση η Ο.Κ.Ε. ξεκινά έναν κύκλο συναντήσεων που θα πραγματοποιούνται στις αρχές κάθε μήνα. Οι συναντήσεις αυτές με αντικείμενο θέματα που βρίσκονται κάθε φορά στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της κοινωνίας επιδιώκουν να προχωρήσουν την διαδικασία του κοινωνικού διαλόγου ένα βήμα πιο μπροστά. Πέρα από τον στόχο της αλληλοενημέρωσης και της ανταλλαγής απόψεων αυτό που ενδιαφέρει ιδιαίτερα αυτήν την περίοδο είναι όχι τόσο οι διαπιστώσεις ως προς τα προβλήματα που υπάρχουν, αλλά κυρίως πώς δημιουργείται ένα πεδίο συνεργασίας για την αντιμετώπισή τους.

Σας ευχαριστώ όλους που είσαστε σήμερα εδώ σε αυτή την πρώτη εκδήλωση με θέμα την οικονομική κρίση και τις επιπτώσεις της στον τουριστικό τομέα. Η εκδήλωση αυτή ακολουθεί την επιτυχημένη ημερίδα για

τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης που διοργανώθηκε στο Βόλο στο πλαίσιο της ετήσιας συνάντησης με τις Νομαρχιακές Ο.Κ.Ε. και προηγείται της μεγάλης εκδήλωσης του Ζαπείου στις 19 του μήνα για την ανάπτυξη μίας Εθνικής Κοινωνικής Αναπτυξιακής Συμφωνίας στην οποία καλούμαστε να συμμετάσχουμε όλοι μας.

Αγαπητοί φίλοι,

Είναι σαφές ότι έχουμε πλέον μπει και σαν χώρα σε μία περίοδο σοβαρής οικονομικής κρίσης. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ο ρυθμός ανάπτυξης θα ανέλθει φέτος μόλις στο 0.2%, ενώ το έλλειμμα θα διαμορφωθεί στο 3.7% του ΑΕΠ. Η εμφανής επιβράδυνση της ελληνικής οικονομίας ισοδυναμεί με ύφεση ως προς τα αποτελέσματα που παράγονται. Σε ένα πλαίσιο αβεβαιότητας η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις περιορίζονται, καθώς οι δυνατότητες χρηματοδότησης αλλά και αποπληρωμής των δανείων στενεύουν.

Σύντομα θα πιστοποιηθούν και οι αρνητικές εξελίξεις στην αγορά εργασίας. Στη χώρα μας το 2009 είναι υπαρκτός ο κίνδυνος να χαθούν 90 χιλ. θέσεις εργασίας. Οι θέσεις αυτές προστιθέμενες στις 60 χιλ. θέσεις που θα δημιουργούνταν αν η ανάπτυξη εκινείτο στο ύψος της προηγούμενης δεκαετίας ισοδυναμούν με μείωση της απασχόλησης κατά 150 χιλ. θέσεις εργασίας.

Στη σημερινή συγκυρία, που κάθε άλλο παρά ευοίωνη διαμορφώνεται, ο τουρισμός είναι από τους πρώτους κλάδους που θα επηρεασθούν, λόγω της γνωστής ευαισθησίας που παρουσιάζει στις οικονομικές μεταβολές.

Ήδη τα πρώτα στοιχεία που αφορούν την εξέλιξη των κρατήσεων από παραδοσιακές αγορές, όπως η Αγγλία και η Γερμανία, επιβεβαιώνουν τις αρνητικές προβλέψεις. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν μία κάμψη της τάξης του 20% με 30% σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Αυτό είναι αναμενόμενο καθώς η αβεβαιότητα και η αγωνία που επικρατεί σε μεγάλες ομάδες πληθυσμού που βρίσκονται αντιμέτωπες με τον εφιάλτη της ανεργίας υπερισχύει της ζήτησης τουριστικών υπηρεσιών.

Όλοι γνωρίζουμε ότι ο ελληνικός τουρισμός είναι προσανατολισμένος στον λεγόμενο μαζικό τουρισμό που συγκεντρώνει τα μεσαία και χαμηλά εισοδήματα. Το χαρακτηριστικό αυτό αυξάνει τις δυσμενείς επιπτώσεις της κρίσης στη ζήτηση του τουριστικού προϊόντος. Τα πλούσια νοικοκυριά, ακόμα και σε ημέρες κρίσης, ελάχιστα θα αλλάξουν τον προγραμματισμό των διακοπών τους. Αντίθετα οι οικογένειες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος θα τις ματαιώσουν, ή θα μειώσουν τη διάρκεια τους. Στον προϋπολογισμό τους προτεραιότητα έχουν οι δαπάνες για προϊόντα και υπηρεσίες πρώτης ανάγκης όπως η στέγη, η εκπαίδευση των παιδιών τους και τα τρόφιμα.

Καθίσταται προτεραιότητα, επομένως, η ενίσχυση των δυνατοτήτων σε κάθε οικογένεια, να μπορέσει να κάνει διακοπές σε ένα από τα τόσο όμορφα μέρη της χώρας μας και το όφελος να είναι διπλό. Από τη μια να αναβαθμισθεί η ποιότητα της ζωής των πολιτών και από την άλλη, ιδιαίτερα σε αυτές τις δύσκολες στιγμές για τον τουρισμό, να υποστηριχθεί η τουριστική δραστηριότητα με έμφαση στον εσωτερικό τουρισμό, **τον κοινωνικό τουρισμό, ο οποίος δεν πρέπει να περιορίζεται στους καλοκαιρινούς μήνες.** Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να δοθεί

προτεραιότητα στην αντιμετώπιση των δυσκολιών που θα έχει η μικρομεσαία δραστηριότητα, γιατί αυτή κατά κύριο λόγο, θα δοκιμασθεί με σημαντικές συνέπειες στην Απασχόληση και γενικότερα στην οικονομία. Δεν πρέπει να μας διαφεύγει ούτε στιγμή ότι η συμβολή της τουριστικής δραστηριότητας στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, είναι της τάξης του 18,5%. – Μείωση κατά 2 εκατ. Μονάδες στην Τουριστική δραστηριότητα ισοδυναμεί με 50.000 περίπου θέσεις εργασίας. Αυτές οι θέσεις πάση θυσία, θα πρέπει να διατηρηθούν.

Με αφορμή όμως την κρίση, θα πρέπει να μας απασχολήσουν και άλλα διαχρονικά προβλήματα και επιτέλους, να αντιμετωπισθούν! Είναι τα θέματα της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων μας. Η ακρίβεια, η ποιότητα παροχής υπηρεσιών, οι τιμές των Ξενοδοχειακών καταλυμάτων, η διαρκής επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού και η ποιότητα της εκπαίδευσής του και η αξιοποίηση χρημάτων που έτσι και αλλιώς διατίθενται (επιδόματα ανεργίας κ.λπ.) να οδηγήσουν στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου ή και λειτουργία, όσο γίνεται περισσότερων Ξενοδοχειακών μονάδων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Αυτά τα προβλήματα, ας μου επιτραπεί η έκφραση, **εδώ και τώρα** πρέπει να αντιμετωπισθούν. Διαφορετικά θα περιμένουμε όλες τις λύσεις από το καλό γεωφυσικό μας περιβάλλον. Καλό γεωφυσικό περιβάλλον και ταχύτατους ρυθμούς βελτίωσης των υποδομών, έχουν πολλές από τις ανταγωνίστριες χώρες, ακόμη και όμορες (π.χ. Τουρκία).

Επανερχόμενος όμως στη συγκυρία, απερίφραστα μπορούμε να πούμε ότι, οι συνέπειες της παγκόσμιας κρίσης στον ελληνικό τουρισμό είναι

ιδιαίτερα ανησυχητικές, όχι μόνο για αυτόν καθαυτόν τον κλάδο, αλλά και για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Και τούτο γιατί αποτελεί κοινή παραδοχή ότι τις τελευταίες δεκαετίες ο τουρισμός αποτέλεσε την κινητήρια δύναμη της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας μας προσφέροντας το ένα πέμπτο περίπου του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος και της απασχόλησης. Η σημασία του αυξάνεται αν συνυπολογίσουμε και τις δευτερογενείς οικονομικές επιπτώσεις του από τις διασυνδέσεις που εμφανίζει με πολλούς άλλους παραγωγικούς κλάδους όπως η οικοδομική δραστηριότητα και τα τεχνικά έργα, το λιανικό εμπόριο και οι δραστηριότητες αναψυχής και εστίασης. **Για κάθε θέση άμεσης απασχόλησης στον τουρισμό δημιουργείται σχεδόν άλλη μια στην οικονομία συνολικά.**

Αγαπητοί φίλοι, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αναγνωρίζοντας τη σημασία του τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την περιφερειακή και κοινωνική συνοχή της χώρας έχει, ήδη διατυπώσει συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του και την ποιοτική του αναβάθμιση. Οι πρωτοβουλίες μας αυτές πηγάζουν και από το, κοινά αποδεκτό γεγονός ότι οι μέχρι σήμερα κυβερνητικές πολιτικές τουριστικής ανάπτυξης παρουσιάζουν σημαντικές ελλείψεις και χαρακτηρίζονται από αποσπασματικότητα και ασυνέχεια, γεγονός που έχει οδηγήσει σε πολλές περιπτώσεις στην άναρχη ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος.

Τα χαρακτηριστικά αυτά, επιβάλλεται να αντικατασταθούν άμεσα από μία ολοκληρωμένη και μακροπρόθεσμη προσέγγιση των προβλημάτων και των δυνατοτήτων του τουριστικού τομέα και μία κυβερνητική πολιτική τουριστικής

ανάπτυξης με σταθερό προσανατολισμό και συγκεκριμένους στόχους. Μέτρα που θα αίρουν αντικίνητρα και αγκυλώσεις δεκαετιών και θα είναι συμβατά με το καλώς «επιχειρείν».

Μία κυβερνητική πολιτική που θα εστιάζει στο περιβάλλον με την ευρεία του έννοια: φυσικό περιβάλλον, τοπίο, οικιστικό περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά, σύγχρονες πολιτιστικές και πολιτισμικές δραστηριότητες.

Μία πολιτική μέσω της οποίας θα επιδιώκεται ο εκσυγχρονισμός του μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης στη λογική της αειφορίας, χωρίς η μετάβαση αυτή να ανακόψει την μέχρι σήμερα δυναμική του ελληνικού τουρισμού.

Μία πολιτική μέσω της οποίας θα επιδιώκεται η εξισορρόπηση της τουριστικής δραστηριότητας με μείωση των αιχμών στο χώρο και στο χρόνο.

Μία πολιτική που θα δίνει έμφαση στην ανάπτυξη των υποδομών, για να σταματήσει επιτέλους το ελληνικό παράδοξο να προχωράνε ανεξέλεγκτα οι ανωδομές και να τρέχουν οι υποδομές, με μικρή ή μεγάλη καθυστέρηση, να καλύψουν τα τεράστια κενά που υπάρχουν.

Μία πολιτική τέλος, που θα στηρίζει τις ποιοτικές τουριστικές επενδύσεις καθώς και τις επενδύσεις σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Αλλά αυτό που θα πρέπει να αποτελέσει άμεση προτεραιότητα της κυβέρνησης τη δεδομένη χρονική στιγμή που έχουν αρχίσει να γίνονται εμφανείς οι επιπτώσεις της κρίσης στον τουρισμό είναι ο σχεδιασμός και η άμεση υλοποίηση μέτρων στήριξης του. Δεν τίθεται θέμα αυτή τη στιγμή να αξιολογήσουμε την ορθότητα, ή την εν δυνάμει αποτελεσματικότητα, των 14 μέτρων στήριξης που εξήγγειλε ο πρωθυπουργός τον Δεκέμβριο του 2008.

Οφείλουμε όμως να χαρακτηρίσουμε **ως απαράδεκτο το γεγονός ότι κανένα από τα μέτρα αυτά δεν έχει ακόμα υλοποιηθεί**. Καθυστερήσεις τέτοιας φύσης δεν είναι δυνατόν να σημειώνονται σε μία τόσο κρίσιμη περίοδο.

Η κυβερνητική ολιγωρία μπορεί να έχει ανεξέλεγκτες συνέπειες στον τουριστικό κλάδο οι οποίες αναμφίβολα θα συμπαρασύρουν και τους άμεσα συνδεδεμένους κλάδους. Θα έχει επίσης δραματικές επιπτώσεις στο ανθρώπινο δυναμικό που ασχολείται με τον τουρισμό. Οι εργαζόμενοι θα βρεθούν αντιμέτωποι με τον κίνδυνο της ανεργίας. Οι επιχειρηματίες σε πολλές περιπτώσεις θα αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο περιορισμού ή και διακοπής των δραστηριοτήτων τους. Και στις δύο περιπτώσεις ένας σημαντικός αριθμός ατόμων θα προστεθεί στην στρατιά των ανέργων.

Απαιτούνται επομένως άμεσες παρεμβάσεις, προτού οι δυσμενείς συνέπειες της κρίσης καταστούν μη αναστρέψιμες. Στο πλαίσιο αυτό δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι οι οποίες ενέργειες στήριξης και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού στη βάση της αειφορίας δεν είναι θέμα μόνο κεντρικής εξουσίας. Εξαρτάται από όλους εμάς που άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμαστε με τον τουριστικό τομέα. Μόνο μέσα από την ενεργό συμμετοχή μας και από την συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας διατήρησης και αναβάθμισης των τουριστικών πόρων της χώρας μας είναι δυνατόν να ξεπεραστεί όσο πιο ανώδυνα γίνεται η σημερινή κρίση. Στην κατεύθυνση αυτή η σημερινή εκδήλωση διεκδικεί ένα μικρό ρόλο.

Σας ευχαριστώ όλους για την προσοχή σας, αλλά και για την παρουσία σας εδώ σήμερα.